

- * **Maximum Marks : 100**
- * **Attempt any 10 Questions from Section - I. Each Question of Section - I carries 3 Marks.**
- * **Attempt any 7 Questions from Section - II. Each Question of Section - II carries 10 Marks.**
- * **Attempt Section - I and Section - II on the same Answer Sheet but clearly specify the Section and the Question.**

Section - I

- * **Attempt Any 10 Questions from Section - I.**
- * **Each Question Carries 3 Marks.**

1. Briefly list out the need of a body like the World Trade Organisation in modern day context.
आधुनिक काळातील संदर्भात जागतिक व्यापार संघटनेसारख्या संस्थेची गरज थोडक्यात स्पष्ट करा.
2. Write a short note on the Bretton Woods Conference.
ब्रेटन वुड्स कॉन्फरन्सवर एक टीप लिहा.
3. Write a short note on 'Commercial Presence' as a mode of Service as given under the GATS.
GATS अंतर्गत दिलेल्या सेवेची पद्धत म्हणून 'व्यावसायिक उपस्थितीवर' एक छोटी लिहा.
4. Write a short note on Patents as given under the TRIPS.
TRIPS अंतर्गत दिलेल्या पेटंट ह्या सन्कल्पनेवर वर एक टीप लिहा.
5. Write a short note on Geographical Indications as given under the TRIPS.
TRIPS अंतर्गत दिलेल्या भौगोलिक संकेतांवर एक टीप लिहा.
6. Write a note on the Berne Convention with respect to its relevance to the TRIPS.
बर्न कन्व्हेंशनच्या TRIPS च्या प्रासंगिकतेच्या संदर्भात एक टीप लिहा.
7. Write a short note on the Secretariat as a part of the World Trade Organisation structure.
जागतिक व्यापार संघटनेच्या सेक्रेटरीअट वर एक टीप लिहा.
8. Write a short note on the role of Appellate Panel Review as given under the Dispute Settlement Process of the World Trade Organisation.
वर्ल्ड ट्रेड ऑर्गनायझेशनच्या विवाद निपटारा प्रक्रियेअंतर्गत दिलेल्या अपीलपीनल पॅनेलच्या पुनरावलोकनाच्या भूमिकेवर एक टीप लिहा.
9. Write a note on the Sanitary and the Phyto-Sanitary Measures of the World Trade Organisation.
वर्ल्ड ट्रेड ऑर्गनायझेशनच्या सॅनिटरी आणि फायटो-सॅनिटरी उपायांवर एक टीप लिहा.
10. Write a note on Anti-Dumping.
अँटी डंपिंगवर एक टीप लिहा.
11. Write a short note on the salient features of the Uruguay Round.
उरुग्वे फेरीच्या ठळक वैशिष्ट्यांवर एक छोटी टीप लिहा.
12. Write a note on Countervailing Measures.
काउंटरवेलिंग उपायांवर एक टीप लिहा.
13. Explain the concept of Technical Barriers to Trade.
व्यापारातील तांत्रिक अडथळे ही संकल्पना स्पष्ट करा.

14. Explain the concept of National Treatment with respect to the World Trade Organisation.

WTO अंतर्गत नियम काय आहे त्यावर एक टीप लिहा.

15. Mention the limitations of Least-Developed Countries with respect to their trading and commercial growth in International Trade.

आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील त्यांच्या व्यापार आणि व्यावसायिक वाढीच्या संदर्भात अल्प-विकसित देशांच्या मर्यादांचा उल्लेख करा.

Section - II

***Attempt Any 7 Questions from Section - II.**

*** Each Question Carries 10 Marks.**

1. Write a detailed note on the full Organisational Structure of the World Trade Organisation.

वर्ल्ड ट्रेड ऑर्गनायझेशनच्या संपूर्ण संघटनात्मक रचनेवर तपशीलवार लिहा.

2. Write a detailed note on the Dispute Settlement Process of the World Trade Organisation.

जागतिक व्यापार संघटनेच्या विवाद निपटारा प्रक्रियेवर तपशीलवार लिहा.

3. What measures should be undertaken by the World Trade Organisation to ensure that the International Trade is "Fair and Free".

आंतरराष्ट्रीय व्यापार "निष्ठ आणि मुक्त" आहे याची खात्री करण्यासाठी जागतिक व्यापार संघटनेने कोणते उपाय केले पाहिजेत त्यावर एक तपशीलवार टीप लिहा.

4. Elaborately explain as to how can India ensure that its share in the Global Trade increases without hampering the interests of its domestic manufacturing industry.

आपल्या देशांतर्गत उत्पादन उद्योगाच्या हितसंबंधांना बाधा न आणता जागतिक व्यापारात भारताचा वाटा वाढेल याची खात्री कशी करता येईल हे सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

5. Write a detailed note on the famous Shrimp-Turtle Case as decided by the World Trade Organisation.

जागतिक व्यापार संघटनेने ठरविल्यानुसार प्रसिद्ध ट्यूना-डॉल्फिन प्रकरणावर तपशीलवार लिहा.

6. What do you understand by the term 'Dumping'. Also, elaborate the ways and manner in which 'Anti-Dumping' measures can be initiated by an affected member Nation.

'डंपिंग' या शब्दाने तुम्हाला काय समजते. तसेच, प्रभावित सदस्य राष्ट्राकडून 'अँटी-डंपिंग' उपाययोजना कोणत्या मार्गाने आणि कोणत्या पद्धतीने सुरू केल्या जाऊ शकतात ते स्पष्ट करा.

7. Write a detailed note on the various exceptions as available under the GATT.

GATT अंतर्गत उपलब्ध असलेल्या विविध अपवादोंवर तपशीलवार लिहा.

8. Write a detailed note on the salient features of the GATS.

GATS च्या ठळक वैशिष्ट्यांवर तपशीलवार नोंद लिहा.

9. Write a detailed note on the various Intellectual Property Rights as mentioned under the TRIPS.

TRIPS अंतर्गत नमूद केल्याप्रमाणे विविध बौद्धिक संपदा अधिकारांवर तपशीलवार नोंद लिहा.

10. Write a detailed note on the salient features of the Doha Declaration.

दोहा घोषणेच्या ठळक वैशिष्ट्यांवर तपशीलवार लिहा.

11. Write a note on the various ways in which the World Trade Organisation helps the cause of Developing and Least Developed member Countries.

विकसनशील आणि सर्वात कमी विकसित सदस्य देशांना जागतिक व्यापार संघटना कोणत्या मार्गाने मदत करते, यावर एक स्पष्टपणे टीप लिहा.

12 Elaborately explain and distinguish between Quantitative and Non-Quantitative Restrictions on Trade as provided by the WTO regulations.

डब्ल्यूटीओ नियमांद्वारे प्रदान केल्यानुसार व्यापारावरील परिमाणवाचक आणि गैर-परिमाणवाचक निर्बंध स्पष्ट आणि फरक करा.